

TÉZY RIGORÓZNEJ SKÚŠKY realizovanej v študijnom programe medzinárodné vzťahy

Tézy rigorózneho skúšky z predmetu MEDZINÁRODNÉ VZŤAHY

1. **Štát ako hlavný aktér medzinárodných vzťahov.** Definičné vymedzenie a prístupy k rozdeleniu štátov z pohľadu medzinárodných vzťahov. Rozdiel medzi štátom vo vestfálskom a postvestfálskom systéme usporiadania medzinárodných vzťahov.
2. **Moc štátu ako základná kategória v medzinárodných vzťahoch.** Faktory moci, tvrdá a mäkká moc, absolútna a relatívna moc, mocenská rovnováha a modely usporiadania medzinárodného/svetového politického systému.
3. **Studená vojna.** Hlavní aktéri, etapy vývoja, konflikty a ich riešenie.
4. **Zahraničná politika štátu.** Definície, obsahové zameranie, nástroje, doktríny, techniky a realizácia – teória a praktické príklady.
5. **Národný záujem a jeho postavenie v teórii a praxi medzinárodných vzťahov.** Definičné vymedzenie pojmov národ, štát, národný štát. Delenia národných/štátnych záujmov. Vplyv národných/štátnych záujmov na formovanie zahraničnej politiky štátu.
6. **Diplomacia ako základný nástroj zahraničnej politiky štátu.** Definície pojmu, vývoj, základné delenia diplomacie. Vnútorné a vonkajšie diplomatické orgány a ich úloha v praxi.
7. **Ekonomická (hospodárska) diplomacia.** Inštitúcie (orgány) ekonomickej diplomacie. Modely riadenia ekonomickej diplomacie. Hlavné funkcie diplomatických orgánov štátu (úlohy diplomatov) v oblasti ekonomickej diplomacie.
8. **Kultúrna diplomacia.** Inštitúcie kultúrnej diplomacie. Hlavné funkcie diplomatických orgánov štátu (úlohy diplomatov) príp. iných subjektov v oblasti kultúrnej diplomacie.
9. **Vojenská diplomacia.** Inštitúcie (orgány) vojenskej diplomacie. Hlavné funkcie diplomatických orgánov štátu (vojenských diplomatov) v oblasti vojenskej diplomacie. Kategórie vojenských diplomatov a ich špecifiká.
10. **Konzulárna činnosť ako osobitná dimenzia diplomacie.** Definičné vymedzenie konzulárnych aktivít. Konzulárna služba a konzulárny zbor – charakteristika pojmov. Základné kategórie konzulárnych úradníkov a ich charakteristika. Hlavné konzulárne funkcie (úlohy konzulárnych úradníkov) v súčasnej praxi.
11. **Medzinárodné organizácie ako aktéri medzinárodných vzťahov.** Definičné vymedzenie a klasifikácie medzinárodných organizácií. Členstvo Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách.
12. **Organizácia Spojených národov.** Okolnosti vzniku, ciele, štruktúra, aktivity a reformné snahy OSN.
13. **Európska únia.** Predpoklady vzniku a existencie organizácie. Základné vývojové etapy od Rímskych zmlúv po Lisabonskú zmluvu. Najdôležitejšie orgány a ich úlohy. Aktuálne výzvy fungovania EÚ.

14. **Diplomacia Európskej únie.** Definičné vymedzenie (obsah pojmu) diplomacie EÚ. Potenciálne výhody a nevýhody ESVČ z pohľadu národných diplomatických služieb členských štátov EÚ.
15. **Medzinárodná bezpečnosť.** Vymedzenie pojmov bezpečnosť, bezpečnostné riziká, bezpečnostné hrozby, kolektívna bezpečnosť. Garancie a garanti udržiavania mieru a medzinárodnej bezpečnosti.
16. **Konflikty v medzinárodných vzťahoch.** Definičné vymedzenie pojmov konflikt a vojna, kategorizácia konfliktov, priebeh a riešenie konfliktov z teoretického hľadiska a príklady aktuálnych konfliktov v medzinárodných vzťahoch.
17. **Terorizmus** – definičné vymedzenie pojmu, členenia, formy realizácie. Príklady teroristických skupín a teroristických činov a nástroje boja proti terorizmu.
18. **Globálne problémy ľudstva** – vymedzenie pojmu, delenia na základe rôznych kritérií. Príklady aktivít medzinárodného spoločenstva na zmiernenie prejavov globálnych problémov, resp. nástroje riešenia globálnych problémov.
19. **Chudoba ako globálny problém ľudstva.** Nástroje riešenia tohto problému na medzinárodnej úrovni. Realizácia rozvojovej spolupráce na príklade OSN, EÚ a SR.
20. **Význam ľudských práv v medzinárodných vzťahoch.** Medzinárodné nástroje predchádzania porušovaniu ľudských práv a ochrany ľudských práv. Príklady aktuálneho porušovania ľudských práv vo svete a možností ich riešenia

Literatúra:

1. JENÍČEK, V. – FOLTÝN, J.: Globální problémy světa – v ekonomických souvislostech. Praha: C. H. Beck, 2010.
2. KREJČÍ, O.: Lidská práva. Praha: Professional Publishing, 2011.
3. KREJČÍ, O.: Mezinárodní politika. 5. vyd. Praha: Ekopress, 2010.
4. LASICOVÁ, J. – UŠIAK, J.: Bezpečnosť ako kategória. Bratislava: VEDA, 2012.
5. PAJTINKA, E.: Slovník diplomacie. Bratislava: Pamiko, 2013.
6. ROSPUTINSKÝ, P.: Úvod do štúdia medzinárodných organizácií. Banská Bystrica: Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov UMB, 2011.
7. RUŽIČKA, F. – KARVAŠOVÁ, L.: Európska diplomacia. Pôvod, premena a príležitosti. Bratislava: Epos, 2012.
8. SØRENSEN, G.: Stát a mezinárodní vztahy. Praha: Portál, 2005.
9. ŠKVRNDA, F. a kol.: Medzinárodné politické vzťahy. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm, 2010.
10. VESELÝ, Z.: Medzinárodní vztahy v zrcadle dějin. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeňek, 2020.
11. WAISOVÁ, Š.: Úvod do studia mezinárodních vztahů. 3. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeňek, 2009.
12. WAISOVÁ, Š.: Řešení konfliktů v mezinárodních vztazích. Praha: Portál, 2005.

Tézy rigoróznejskej skúšky z predmetu MEDZINÁRODNÉ PRÁVO

1. **Zásady priateľských vzťahov a spolupráce medzi štátmi**
2. **Územná suverenita a územná výsosť**
3. **Uznanie štátu v medzinárodnom práve**
4. **Povstalci v medzinárodnom práve**
5. **Právo národov na sebaurčenie v medzinárodnom práve**
6. **Sukcesia štátov**
7. **Jednostranné medzinárodnoprávne akty**
8. **Medzinárodné konferencie**
9. **Azyl a extradícia podľa medzinárodného práva**
10. **Medzinárodnoprávna ochrana ľudských práv**

- 11. Medzinárodnoprávne postavenie zahraničných orgánov štátu pre medzinárodné styky**
- 12. Diplomatické výsady a imunity**
- 13. Výsady a imunity medzinárodných organizácií**
- 14. Spôsoby obmedzovania zneužívania výsad a imunit**
- 15. Prípady legálneho použitia ozbrojenej sily v medzinárodných vzťahoch**
- 16. Ozbrojená humanitárna intervencia**
- 17. Medzinárodné trestné súdnictvo**
- 18. Medzinárodné humanitárne právo**
- 19. Uzatváranie medzinárodných zmlúv**
- 20. Štátne občianstvo v medzinárodnom práve a právo na štátnu príslušnosť**

Literatúra:

1. AUST, A.: Handbook of International Law. 2. vyd. New York : Cambridge University Press, 2010.
2. AZUD, J.: Medzinárodné právo. Bratislava: VEDA, 2003.
3. BIALOCERKIEWICZ, J.: Prawo miedzynarodowe publiczne. Zarys Wykladu. Olstyn: Wydawnictwo Uniwersitetu Warmińsko-Mazurskiego, 2003.
4. BROWNLIE, I.: Princípy medzinárodného verejného práva. Bratislava: EUROKODEX, 2013.
5. BUREŠ, P., FAIX, M., SVAČEK, O.: Vznik a uznání státu. Aktuální pohled mezinárodního práva. Praha: Leges, 2013.
6. ČEPELKA, Č.: Právo mezinárodních smluv. Vídeňská úmluva o smluvním právu (1969) s komentářem. Praha: Karolinum, 1999.
7. ČEPELKA, Č. – ŠTURMA, P.: Mezinárodní právo veřejné. Praha: Eurolex Bohemia, 2003.
8. DAVID, V. – SLADKÝ, P. – ZBOŘIL, F.: Mezinárodní právo veřejné. Praha: Linde, 2005.
9. JANKUV, J. a kol. 2015. Medzinárodné právo verejné. Prvá časť. 1. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015.
10. JANKUV, J. a kol. 2016. Medzinárodné právo verejné. Druhá časť. 1. vyd. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2016.
11. KLABBERS, J. 2015. International Law. 1. vyd., 6. dotlač, Cambridge : Cambridge University Press, 2015.
12. MALANCZUK, P.: Akehurst`s Modern Introduction to International Law. Routledge: London and New York, 1999
13. MALENOVSKÝ, J.: Mezinárodní právo veřejné: obecná část. Brno: Masarykova univerzita, 1997
14. MALENOVSKÝ, J.: Poměr mezinárodního a vnitrostátního práva oběcne a v českém právu zvláště. Brno: Doplněk, 2000
15. MRÁZ, S. – POREDOŠ, F. – VRŠANSKÝ, P.: Medzinárodné verejné právo. Bratislava: PrF UK, 2003
16. MURPHY, S. D. 2012. Principles of International Law. 2. vyd. St. Paul, MN : Thomson Reuters, 2012.
17. POTOČNÝ, M. – ONDŘEJ, J.: Mezinárodní právo veřejné: zvláštní část. Praha: C. H. Beck, 2003
18. SEIDL-HOHENVELDERN, I.: Mezinárodní právo veřejné. Praha: ASPI, 2001.
19. SHAW, M. N. 2008. International Law. 6. vyd. Cambridge and New York : Cambridge University Press, 2008.
20. ŠTURMA, P.: Mezinárodní trestní soud a stíhaní zločinů podle mezinárodního práva. Praha: Karolinum, 2002.
21. ŠTURMA, P. a kol.: Vybrané problémy sjednávání a provádění mezinárodních smluv. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2011.
22. TÜRK, D.: Základy mezinárodního práva. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2010.
23. VRŠANSKÝ, P. – VALUCH, J. a kol.: Medzinárodné právo verejné. Všeobecná časť. Bratislava: EUROKODEX, 2012

24. VRŠANSKÝ, P. – VALUCH, J. a kol.: Medzinárodné právo verejné. Osobitná časť. Bratislava: EUROKODEX, 2013

Odborné články a štúdie zverejnené v časopisoch ako napríklad Právny obzor, Justičná revue alebo Právnik Medzinárodné zmluvy a iné primárne pramene podľa obsahového zamerania jednotlivých okruhov.

Tézy rigorózskej skúšky z predmetu INTEGRAČNÉ PROCESY

1. **Medzinárodná ekonomická integrácia:** Teória a prax v Európe a postupne aj na iných kontinentoch. Teória ekonomickej integrácie Belu BALASSU (1961). Skúsenosti z integračných procesov pred druhej svetovej vojny (Zollverein 1834, SACU 1910, Belux 1921, Švajčiarsko-Lichtenštajnsko 1923). Rozvoj európskej integrácie v 50. rokoch. Americká a ázijská integrácia v 90. rokoch, africký model integrácie v 21. storočí (Africká únia).
2. **Krízy v integračných procesoch v Európe:** Tri prúdy európskej integrácie. Predstavy o integrovaní členských krajín OEEC vo veľkej oblasti slobodného obchodu. Skúsenosť Beneluxu, rímska zmluva o založení EHS, štokholmský dohovor o založení EFTA. Európska integrácia roztrieštená do francúzsko-nemeckého prúdu (ES), britského (EFTA) a sovietskeho (RVHP). Obdobie „eurosκληρόζης“ v ES, odstredivé tendencie z EFTA (6 krajín už prestúpilo do EÚ), kríza a ukončenie činnosti RVHP. Posilňovanie hlavného prúdu európskej integrácie.
3. **Inštitucionalizácia v hlavnom prúde európskej integrácie.** Zlučovacia zmluva a vytvorenie Európskych spoločenstiev v roku 1967. Orgány hlavného prúdu európskej integrácie: Európska rada, Rada EÚ, Komisia Európskych spoločenstiev, Európsky parlament, Európsky súdny dvor, Účtovný dvor, poradné orgány EÚ. Ukončenie činnosti Európskeho spoločenstva uhlia a ocele v roku 2002. Zjednodušenie štruktúry EÚ plánované v návrhu Ústavy pre Európu a v lisabonskej zmluve z decembra 2007.
4. **Úspech obchodnej integrácie hlavného i paralelného prúdu v Európe.** EFTA – vybudovanie oblasti slobodného obchodu (FTA) v roku 1966, ES – vybudovanie colnej únie v roku 1968. Spoločná obchodná politika EÚ. TARIC – Integrovaný sadzobník spoločenstva. Slobodný obchod ES-EFTA od 1977, posilnený prvkami spoločného trhu v Európskej hospodárskej oblasti 30 európskych ekonomík.
5. **Úskalía a úspechy budovania spoločného trhu v línii rímskej zmluvy.** Teória spoločného trhu. Jednotný, resp. vnútorný trh EÚ. Príčiny neúspechu budovania spoločného trhu po sformovaní colnej únie (1968). Stagnácia jeho budovania. Revitalizácia projektu a dokončenie po prijatí Jednotného európskeho zákona (aktu) v roku 1986. Finalizácia: 1992. Budovanie vnútorného trhu EÚ po ďalších vlnách rozširovania.
6. **Spoločná poľnohospodárska politika** – špecifický prvok európskej integrácie. Ochranný charakter SPP EÚ. Princípy a nástroje SPP. Reformy SPP. Európska vidiecka politika vo väzbe na SPP. Medzinárodná a globálna dimenzia SPP a jej kritika. Nadväzujúca spoločná politika rybného hospodárstva EÚ.
7. **Spoločná dopravná politika EÚ.** Význam infraštruktúry pre formujúci sa európsky kontinentálny hospodársky komplex. Charakteristika, východiská a koncepcia spoločnej dopravnej politiky Európskej únie.
8. **Politika životného prostredia a energetická politika v EÚ.** Charakteristika oboch politík, východiská, princípy a nástroje. Globálna aktivita EÚ v oblasti ochrany životného prostredia. Dependencia EÚ na zahraničných zdrojoch energie. Idea sformovať spoločnú zahraničnú energetickú politiku EÚ pre 21. storočie.

9. **Regionálna a štrukturálna politika EÚ.** Charakteristika, východiská a koncepcia regionálnej politiky EÚ. Štrukturálne fondy EÚ. Reforma cieľov a nástrojov regionálnej politiky EÚ.
10. **Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika EÚ.** Úsilie o transformáciu európskej politickej spolupráce v 90. rokoch. SZBP EÚ ako druhý pilier štruktúry EÚ po prijatí maastrichtskej zmluvy. Súčasná ambície a problémy SZBP EÚ.
11. **Hospodárska a menová únia** – flexibilná endogénna integrácia EÚ. Nároky vstupu do najvyššej etapy medzinárodnej ekonomickej integrácie. Integračný progres v priebehu Delorsovej dekády. Maastrichtské kritériá a sformovanie Európskej menovej únie v praxi. Pozícia Slovenska a nových členských krajín.
12. **Integrácia vyššieho rádu v Európe.** Britská a francúzsko-nemecká koncepcia európskej integrácie a ich vyústenie do sformovania EFTA a Európskych spoločenstiev. Vzťahy ESEFTA až do luxemburského samitu 1984. Projekt Európskeho hospodárskeho priestoru EÚEFTA (EES), portská dohoda 1992 a vytvorenie Európskej hospodárskej oblasti (EEA) v roku 1994. Tendencie rozšíriť EÚ v krajinách EFTA (Nórsko, Švajčiarsko, Island...).
13. **Budovanie stabilného a koperatívneho zázemia európskej integrácie.** Južná dimenzia: barcelonský proces a ekonomický pilier EMFTA (Európsko-stredomorská oblasť slobodného obchodu). Problémy realizácie ambiciózných cieľov EÚ v Stredomorí. Špecifikum pozície Turecka. Sarkozyho projekt Stredomorskej únie a založenie Únie pre Stredomorie v júli 2008. Východná dimenzia: projekt Spoločného európskeho hospodárskeho priestoru s Ruskom (CEES), štyri priestory strategickej spolupráce od roku 2004 a rozvoj vzťahov s ostatnými postsovietskymi krajinami.
14. **Lisabonská stratégia rastu a zamestnanosti a globálne výzvy pre EÚ.** Ambiciózná reakcia na výzvy globalizácie. Problémy realizácie. Lisabon II – Kokova správa a potreba revitalizácie lisabonskej agendy. Vedomostná spoločnosť a Európska únia.
15. **Európska únia a globálna ekonomická integrácia.** Postavenie EÚ vo svetovom hospodárstve a spoločenstve v ére dynamizujúcej sa globalizácie. Transatlantické strategické partnerstvo s USA. Vzťahy s krajinami Južnej Ameriky. Rokovania s krajinami Afriky, karibskej a tichomorskej oblasti (ACPC) o dohodách o hospodárskom partnerstve (EPAs). Strategické partnerstvo s Ruskom, rozvoj vzťahov s krajinami SNŠ na báze dohôd o partnerstve a spolupráci (PCAs). ASEM – východoázijsko-európske fórum (ASEAN+3 a EÚ).
16. **Americká integrácia.** Dohoda Reagana s Mulroneya 1988 – CUSFTA. Vytvorenie trilaterálnej integrácie NAFTA v roku 1994. Projekt USA o panamerickej integrácii FTAA (1994-2005). Dohoda CAFTA medzi USA a krajinami Strednej Ameriky 2005. Integračné procesy v Južnej Amerike: Južný spoločný trh (MERCOSUR) a Andské spoločenstvo národov (CAN). Integračná vízia Juhoamerického spoločenstva národov (UNASUR) zrealizovaná v roku 2008.
17. **Ázijská integrácia.** Združenie krajín juhovýchodnej Ázie (1967), založenie AFTA (1992) a ambícia vybudovať jednotný trh (2007). Rada pre spoluprácu v Perzskom zálive (GCC). Juhoázijské združenie pre regionálnu spoluprácu (SAARC) a jeho vízia SAFTA. Európskoázijská integrácia v rámci SNŠ a EurAsEC 2005. Šanghajska organizácia spolupráce. Fórum ASEAN+3 a etablovanie východoázijských samitov (2005). Model Austrálie v praxi (APT+3). Vízia Východoázijského spoločenstva (EAC). Americký model FTAAP – Ázijskotichomorskej oblasti slobodného obchodu (2006).

Literatúra:

1. CIHELKOVÁ, Eva: Nový regionalismus – definiční vymezení, hlavní tendence a vývoj. In: Nový regionalismus ve světě a v Evropě. [Sborník z mezinárodní vědecké konference.] Praha: VŠE-CES, FMV-KSE, Oeconomica 2005. ISBN: 80-245-0948-2.
2. CIHELKOVÁ, Eva a kol.: Nový regionalismus. Teorie a případová studie. (Evropská unie.) Praha: C.K.Beck 2007. ISBN 978-80-7179-808-8.

3. Facing the Challenge. The Lisbon Strategy for Growth and Employment. [Report from the High Level Group chaired by Wim Kok.] Brussels: EC November 2004, ISBN: 92-894-7054-2.
4. FIALA, Petr – PITROVÁ Markéta: Evropská unie. Brno: CDK 2003. ISBN 80-7325-015-2.
5. KOSÍR, Igor: Na horizonte je ázijská integrácia. Hospodárske noviny, Ecopress 22. marca 2005, č. 56, s. 22. ISSN 1335-4701.
6. KOSÍR, Igor: Preferenčné regionálne obchodné dohody ako uprednostňovaný nástroj zahraničnoobchodnej politiky. Ekonomický časopis/Journal of Economics, 55, 2007, č. 4, s. 377-393. ISSN 0013-3035.
7. LIPKOVÁ Ľ. a kol.: Európska únia. 1.vyd. Bratislava: Sprint 2004. 199 s. ISBN 80-89085-23-7.
8. O'NEILL, Jim – KIM, Sun Bae – BUCHANAN, Mike: Globalisation and Disinflation – Can Anyone Else 'Do A China'? [Global Economics Paper No: 147.] New York: The Goldman Sachs Group 2006.
9. O'NEILL, Jim – WILSON, Dominic – PURUSHOTHAMAN, Roopa – STUPNYTSKA, Anna: How Solid are the BRICs? [Global Economics Paper No. 134.] New York: The Goldman Sachs Group 2005.
10. UNASUR - Union of South American Nations. Dostupné na: https://en.wikipedia.org/wiki/Union_of_South_American_Nations
11. WILSON, Dominic – PURUSHOTHAMAN, Roopa: Dreaming with BRICs: The Path to 2050. [Global Economics Paper No: 99.] New York: Goldman Sachs Group 2003.
12. WORKIE, Menbere T. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Prínos informačných technológií a hrozby klimatických zmien. Bratislava: EÚ SAV 2007. ISBN 978-80-7144-159-5.
13. WORKIE, Menbere T. a kol.: Vývoj a perspektívy svetovej ekonomiky. Turbulencie na finančných trhoch a dilemy hospodárskej politiky. Bratislava: EÚ SAV 2008. ISBN 978-807144-166-3.
14. YUE, Chia Siow: Challenges and Configurations of a Region-wide FTA in East Asia. [Paper for presentation at the FONDAD Conference, Kuala Lumpur 14-15 August 2007.] Dostupné na: <http://www.isis.org.my/files/events/>
15. YUNLING, Zhang: East Asian FTA: China's Interest. [Speech of 25 May 2005.] Dostupné na: http://www.nni.nikkei.co.jp/FR/NIKKEI/inasia/future/2005/2005speech_zhang.html
16. YUNLING, Zhang: Making ASEAN as a Close Partner: Comparing China and Japan. [Beijing : IAPS CASS 15 February 2004.] Dostupné na: <http://iaps.cass.cn/english/articles/showcontent.asp?id=398>
17. YUNLING, Zhang: Why East Asian Community Emerges? [Beijing : IAPS CASS 12 April 2004.] Dostupné na: <http://iaps.cass.cn/english/articles/showcontent.asp?id=400>

Tézy rigoróznejskej skúšky z predmetu VŠEOBECNÁ POLITICKÁ GEOGRAFIA

1. **Národy, štáty a politicko-geografický výskum** (Vznik a zánik národov. Územné, jazykové, etnické faktory. Etnická štruktúra štátov. Modelové vzťahy medzi národom a štátom. Regionalizmus a jeho vplyv vo vývoji štátov).
2. **Priestorovo-politické systémy, politické regióny a štát ako politický región** (Priestorovo-politická organizácia spoločnosti a priestorovo politické systémy. Štát ako základný politický región. Politicko-geografické aspekty hlavných atribútov, funkcií a úloh štátov. Národný štát v ére globalizácie.)
3. **Separatizmus a nacionalizmus a ich vplyv na formovanie politickej mapy sveta.** (Definovanie základných pojmov. Vplyv separatizmu a nacionalizmu na formovanie politickej mapy sveta v minulosti. Separatistické tendencie v jednotlivých makroregiónoch sveta v súčasnosti. Analýza vybraného problému: vznik, priebeh, dôsledky, súčasný stav, vplyv na regionálne prostredie.)

4. **Nemecká geopolitická škola.** (Etapy vývoja, predstavitelia, kľúčové diela, hlavné prúdy uvažovania a ich teoretický i praktický rozbor).
5. **Anglosaská geopolitická škola.** (Etapy vývoja, predstavitelia, kľúčové diela, hlavné prúdy uvažovania a ich teoretický i praktický rozbor).
6. **Ruská geopolitická škola.** (Etapy vývoja, predstavitelia, kľúčové diela, hlavné prúdy uvažovania a ich teoretický i praktický rozbor).
7. **Konflikty a krízové regióny v Ázii od skončenia studenej vojny.** (Analýza príčin a faktorov determinujúcich vznik a pretrvávanie konfliktu. Vymedzenie krízových oblastí. Zaangažovanosť medzinárodného spoločenstva pri ich riešení. Analýza dvoch vybraných konfliktov, prípadne krízových situácií: vznik, priebeh, dôsledky, súčasný stav, vplyv na regionálne prostredie.)
8. **Konflikty a krízové regióny v Afrike od skončenia studenej vojny.** (Analýza príčin a faktorov determinujúcich vznik a pretrvávanie konfliktu. Vymedzenie krízových oblastí. Zaangažovanosť medzinárodného spoločenstva pri ich riešení. Analýza dvoch vybraných konfliktov, prípadne krízových situácií: vznik, priebeh, dôsledky, súčasný stav, vplyv na regionálne prostredie).
9. **Integračné procesy v Afrike.** (Náčrt vývoja integračných procesov, charakteristika jednotlivých integračných zoskupení, členské štáty, štruktúra, fungovanie, integračná paradigma, sféry pôsobenia.)
10. **Integračné procesy v Ázii.** (Náčrt vývoja integračných procesov, charakteristika jednotlivých integračných zoskupení, členské štáty, štruktúra, fungovanie, integračná paradigma, sféry pôsobenia.)
11. **Integračné procesy v Amerike.** (Náčrt vývoja integračných procesov, charakteristika jednotlivých integračných zoskupení, členské štáty, štruktúra, fungovanie, integračná paradigma, sféry pôsobenia.)
12. **Integračné procesy v Austrálii a Oceánii.** (Náčrt vývoja integračných procesov, charakteristika jednotlivých integračných zoskupení, členské štáty, štruktúra, fungovanie, integračná paradigma, sféry pôsobenia.)
13. **Globalizácia jej vplyv na vývoj súčasného svetového hospodárstva.** (Teoretické východiská. Základné pojmy a determinanty. Globalizácia a jej pôsobenie v ekonomickej sfére, dynamika, prejavy, problémové oblasti, perspektívy ďalšieho vývoja.)
14. **Globálne problémy a prognózovanie globálnych problémov.** (Význam, klasifikácia globálnych problémov. Vzájomná previazanosť globálnych problémov. Vývoj a prístupy k prognózovaniu globálnych problémov.)
15. **Environmentálno-energetické problémy v ére globalizácie.** (Environmentálna bezpečnosť. Medzinárodná spolupráca pri riešení energeticko-environmentálnych problémov. Energetické stratégie a koncepcia trvalo udržateľného rozvoja. Energetické ciele v globálnom kontexte.)
16. **Energetický a surovinový problém.** (Tendencie v energetickom priemysle. Jadrová energia v štruktúre svetových európskych zdrojov. Energetické perspektívy makroregiónov sveta.)
17. **Globálne environmentálne problémy.** (Vznik, vývoj a narastajúca dôležitosť environmentálnych problémov. Postoj medzinárodného spoločenstva a medzinárodná spolupráca pri riešení environmentálnych problémov. Prístup EÚ k environmentálnej problematike.)
18. **Globálne problémy ľudstva a koncepcia udržateľného rozvoja.** (Pojmové vymedzenie trvalo udržateľného rozvoja. Základné princípy a piliere trvalo udržateľného rozvoja. Prístupy k usmerňovaniu trvalo udržateľného rozvoja. Súčasný stav a trendy budúceho vývoja. Prístup EÚ k problematike trvalo udržateľného rozvoja.)
19. **Populačný problém.** (Všeobecné demografické vývojové trendy a ich dopady na jednotlivé regióny sveta. Analýza demografických trendov – prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva. Problematika šírenia chorôb a ich vplyv na demografickú štruktúru obyvateľstva v jednotlivých regiónoch sveta. Demografické faktory a zmeny v globálnom bezpečnostnom prostredí.)

20. **Potravinový problém.** (Charakteristika potravinového problému. Potravinová bezpečnosť. Vývoj počtu obyvateľstva v jednotlivých regiónoch sveta a problematika výživy obyvateľstva. Možnosti riešenia potravinového problému.)

Literatúra:

1. BAAR, Vladimír: Národy na prahu 21. storočia. Emancipace nebo nacionalismus? Ostravská univerzita v Ostravě – Nakladatelství Tilia, Ostrava 2001, ISBN: 80-7042-807-4.
2. BENČ, Vladimír (Ed.): Rozvojová pomoc a spolupráca – výzvy a perspektívy. Ministerstvo zahraničných vecí slovenskej republiky, Prešov 2005, ISBN: 80-89041-93-0.
3. CIHELKOVÁ, Eva: Nový regionalizmus. Teorie a prípadová studie Evropská unie. C. H. BECK, Praha 2007, ISBN: 978-80-7179-808-8.
4. CIHELKOVÁ, Eva, KŘÍŽKOVÁ, Jana, KUNEŠOVÁ, Hana, MARTINČÍK, David: Světová ekonomika – nové jevy a perspektívy. C. H. Beck, Praha 2001, ISBN: 80-7179-311-6.
5. European Commission. European Economic Forecast. Autumn 2020. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip136_en_2.pdf
6. European Commission. European Economic Forecast. Spring 2021. Dostupné na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip149_en.pdf
7. EU in the world. 2020 Edition. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17>
8. European Innovation Scoreboard 2021. Dostupné na: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/46013>
9. JENÍČEK, Vladimír: Globalizace světového hospodářství. C. H. BECK, Praha 2002, ISBN: 80/7179/7871.
10. JENÍČEK, Vladimír, FOLTÝN, Jaroslav: Globální problémy a světová ekonomika. C. H. BECK, Praha 2003, ISBN: 80-7179-795-2.
11. IŠTOK, Róbert: Politická geografia a geopolitika. Prešovská univerzita v Prešove, Fakulta humanitných a prírodných vied, Prešov 2003, ISBN : 80-8068-191-0.
12. LIPKOVÁ, Ľudmila: Svetové hospodárstvo. SPRINT v.fra, Bratislava 2002, ISBN: 80-88848-35-0.
13. TEREM, Peter: Jadrová energetika v štruktúre svetových energetických zdrojov. Medzinárodné súvislosti. Bratia Sabovci s.r.o., Zvolen 2005, ISBN: 80-89029-94-9.
14. TEREM, Peter: Jadrové zbrane, ich význam a vplyv na svetovú politiku. FPVaMV UMB, Bratia Sabovci, Banská Bystrica 2008, ISBN: 978-80-8083-531-6.
15. TEREM, Peter, Význam konceptu mäkkej moci pre malé štáty - výzvy pre rozvoj mäkkej moci SR. In Koncept mäkkej moci a potenciál jeho využitia pre malé štáty. Praha : Naše vojsko, 2019. - ISBN 978-80-206-1844-3., s. 7-32
16. TEREM, Peter, MÜLLER, Vladimír, Výzvy ekonomickej diplomacie v kontexte konceptu mäkkej moci In Koncept mäkkej moci a potenciál jeho využitia pre malé štáty. Praha : Naše vojsko, 2019. - ISBN 978-80-206-1844-3., s. 33-47
17. TEREM, Peter, Slovakia in Central Europe - geopolitical aspects In Slovakia in geopolitical and geo-economic Praha : Professional Publishing, 2015. - ISBN 978-80-7431-120-8., s. 6-38
18. United Nations Development Program. Unmasking disparities by ethnicity, caste and gender. 2021. Dostupné na: <https://hdr.undp.org/content/2021-global-multidimensional-poverty-index-mpi#/indicies/MPI>
19. World economic forum. Report 2020 – 2021. Dostupné na: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Annual_Report_2020_21.pdf